N°. 264 — 1838

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 6 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den November.

Gisteren is een agent van het Mexikaansch gouvernement met depeches voor het kabinet der Tuilerien te Parijs aangekomen, die zoo men meent, nieuwe voorstellen houden van den president *Rosas* om aan het geschil met Frankrijk een einde te maken. Men zou eene schadeloosstelling aanbieden en een handeltractaat, waarbij de Franschen met de met Mexiko meest bevriendde volken op gelijken voet gesteld worden. Wat de schadeloosstelling betreft, dezelve zou de helft minder bedragen dan in der tijd door den heer *Deffaudis* gevorderd was, terwijl nu daarbij de kosten der blokkade komen, die Frankrijk terug verlangt. In weerwil van dit verschil in de aanbiedingen en de eischen, gelooven toch vele lieden dat men zich ten laatste op eene vredelievende wijs onderling verstaan zal.

— Een door den londenschen *Times* bij gelegenheid van de komst in Engeland des prinsen *Lodewijk Bonaparte*, vermeld gerucht, dat er onderhandelingen tusschen de britsche en fransche kabinetten zouden beproefd zijn, tot sluiting van een traktaat voor de wederzijdsche uitlevering van alle vreemdelingen, die de eene of andere der beide partijen mogten in den weg staan, heeft hier veel van zich doen spreken, doch over het algemeen weinig geloof gevonden, daar het niet denkbaar is, dat het engelsch parlement, en wel voornamelijk ten believe van Frankrijk, gezind zou zijn om de ten deze aldaar bestaande bepalingen te veranderen.

— Naar men zegt zal de russische gezant te Londen graaf *Pozzo di Borgo*, zoo hij herwaarts komt, slechts korten tijd in de hoofdstad vertoeven. Tot heden was het zeggen, dat hij in zijn voornemen door den arbeid der conferentie verhinderd werd; thans heet het, dat de keizer van Rusland hem niet vergund had den geheelen winter in Parijs door te brengen.

— De dagbladen der provincie zijn dezer dagen met bijzonderheden gevuld over de overal rondgaande petitie voor de uitbreiding van het kiesregt. Men zegt dat het gouvernement daarover thans met ernst ontrust zoude worden.

— Het proces in appel van den generaal *Brossard* is thans tegen den 5den Januarij aanstaande bepaald.

— Volgens een loopend gerucht zou een der voornaamste bankiers en kapitalisten van Europa voornemens zijn zijne zaken binnen kort te likwideren.

— De *Temps* is voor de regtbank van correctionele policie gedagvaard, omdat hij een ontrouw verhaal gegeven had van de debatten in een thans veel opspraak makend proces van de heeren *Perier* tegen verscheidene dagbladen.

— Van de Pyreneesche grenzen schrijft men, dat, luidens aldaar loopende gerugten, het fransch gouvernement nieuwe bepalingen had genomen, volgens welke *Munagorri* slechts de keus had te doen, om onmiddellijk zich op het Spaansch grondgebied te begeven, of de magt die hij op de grenzen bijeenverzameld heeft, verspreid en onthouden te zien. *Munagorri*, door de omstandigheden gedrongen, zou dan nu weldra tot de uitvoering van zijn plan overgaan.

— Uit Bayonne schrijft men van den 29sten October, dat *Merino* aan het hoofd van vier batailloens infanterie, den 27sten tusschen Lodoso en Logrono, den Ebro was overgetrokken, naar Kastilie zich begevende. De brigadier *Boyos* was met 2000 man en 200 paarden ter zijner vervolging opgetrokken. *Espartero* had eene beweging in de rigting van Calehorra gemaakt.

Don *Carlos* bevond zich volgens de laatste berigten in het jesuitenkollegie te Azpeitia. Op den dag zelven zijner huwelijks-vereeniging was aldaar een soort van oproer wegens de betaling der belastingen uitgebarsten, waarbij een twintigtal personen gearresteerd werden. *Van Halen* was te Albeto, waar hij zich bezig hield met het overschot der afdeeling van *Pardinas* te reorganiseren. — Men sprak te Baijonne van een gevecht in Biskaye tusschen *Castanedo* en *Castor*, waarbij de laatste geslagen was.

— Blijkens de jongste berigten uit Madrid heeft de koningin-regentes, gelijk reeds vroeger gezegd werd dat het plan was, met der daad een besluit genomen, waarbij de totstandbrenging van een reserveleger van 40,000 man, waarvan 2000 man kavallerie, onder het bevel van *Narvaez*, bevolen wordt. Bij dit besluit wordt gezegd, dat de koningin met een levendig genoegen het reserve-leger van Andaluzie onder *Narvaez*, dat zulke uitmuntende diensten in la Mancha had bewezen, in oogenschouw genomen had. De uitslag door deze kleinere afdeeling verworven, had de noodzakelijkheid doen gevoelen van een centraal korps, hetwelk den vrede en de rust in de opgestane provincien zou kunnen herstellen. H. M. had met tevredenheid eene memorie van den marechal-de-camp *Narvaez* over de oprigting van zulk een korps ontvangen, en dezelve dienovereenkomstig bevolen. Men zal de manschappen voor dit korps in de zuidelijke provincien van het rijk, in la Mancha en Nieuw-Kastilie zoeken te vinden, en bij gebrek aan manschappen reeds jongelieden nemen, die eerst tot de ligting van 1839 behooren. Naar sommige lieden te Madrid meenden, zou men de voorgenomen oprigting van dit korps te beschouwen hebben, als een uitvloeisel van den wensch, om een tegenwigt aan den grooten invloed van den generaal *Espartero* en van den van hem afhankelijken *van Halen* te geven. Bij het voormeld besluit wordt aan *Narvaez* onbepaalde volmagt gegeven. De provinciale kassen enz. worden te zijner beschikking gesteld, en vooruit gezegd, dat het gouvernement des generaals maatregelen zal goedkeuren. Eene militaire kweekschool zal hij oprigten, waar de jonge lieden op den voet van soldaat behandeld worden, om later bij het reserveleger als onder-officier of officier te worden aangesteld.

De fransche gezant, hertog van *Fezensac*, had den 23sten met den hertog van *Frias* eene conferentie gehad, waarin zou gesproken zijn over het plan der oppositieleden van de cortes, om een adres aan de fransche kamers te stemmen, opzigtelijk de uitvoering van het viervoudig verbond. — De ministers hielden zich reeds bezig met het opmaken der openingsaanspraak, die den 8sten november moet gehouden worden.

Een der afdeelingen van het reserveleger was in Toledo aangekomen, om onder *las Amarillas* in la Mancha te manoeuvreren.

De heer *Campuzano* had een geschrift in het licht gegeven ter toelichting van de wijze, waarop de mogendheden van het viervoudig verbond de uitvoering van hetzelve verstonden. Dit geschrift scheen veel opzien te baren.

— De dood van den bekenden Dr. *Francia*, reeds vroeger vermeld, doch daarna tegengesproken, wil men thans hier stellig vernomen hebben. Hij zou den 5den November 1837 overleden zijn.

— De binnenlandsche renten, schoon flaauw, hielden zich heden op haren koers staande. Men hield zich thans met de verrekening der vreemde fondsen bezig. De notering was heden (3 *November*) 5 pCt. 109,95; 3 pCt. 81,45; Nap. r. 101,65; Sp. Ardoin 18¼; Rom. L. 102⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 1sten November.

Z. M. de Koning van Pruissen heeft, den 27 dezer, aan den aldaar aangekomen Turkschen minister van buitenlandsche zaken en buitengewonen gezant bij het Britsche hof, *Reschid*-Pacha, een bijzonder gehoor verleend, bij welke gelegenheid genoemde gezant aan Z. M. heeft overhandigd een vriendschappelijk schrijven van Z. H. den Sultan, hetwelk vergezeld ging van eene in briljanten gezette beeldtenis van dien Monarch.

— Te Berlijn had den 29sten ll. de inwijding plaats van den daargestelden Berlijn-Potsdammer spoorweg; de in de nabijheid staande huizen en wagons waren met bloemen en vaandels versierd, terwijl een korps muzijkanten zich op een balkon geplaatst had en fraaije muzijkstukken uitvoerde. Ten 12 uren opende de trein, uit 11 wagons bestaande, waarin zich 280 personen bevonden, en die door 2 locomotieven in beweging werden gebragt. In denzelven bevonden zich H.H. K.K. H.H. de kroonprins, prins *Willem* en *Karel*, meerdere prinsen van het koninklijk huis, en verschillende autoriteiten, die deel aan dit feest namen. De togt van Berlijn naar Potsdam werd in 41 minuten afgelegd, terwijl de terugreis in ... minuut heeft plaats gehad.

— In Keur-Hessen is eene verordening van het bewind, geteekend den 30 October, bekend gemaakt, waarbij bepaald wordt, dat, ingeval een Katholijke priester de inzegening van een gemengd huwelijk weigert, op grond van het verschil van godsdienst, alvorens daartoe te willen overgaan, eene belofte vordert, dat alle

deren van beiderlei geslacht in den Katholijken godsdienst zullen opgevoed worden, alsdan het huwelijk voltrokken kan worden voor eenen Evangelischen predikant.

— Hunne Majesteiten, de Keizer en Keizerin van Oostenrijk zijn den 26 October, van Hoogstderzelver reis naar Tyrol en het Lombardysch-Venetiaansch Koningrijk, in goede gezondheid, te Weenen teruggekeerd en in den Hofburg afgestapt. Hunne Majesteiten werden bij het intreden van den burg ontvangen door eene deputatie uit de stedelijke regering der hoofdstad, onder het gebulder van het geschut der burger-artillerie, terwijl de gewapende burgerij parадeerde, en eene ontelbare menigte den geliefden Keizer en Keizerin met levendige toejuichingen verwelkomde. Z. D. de Vorst *van Metternich* is mede te Weenen teruggekomen.

Voor het vertrek van den keizer van Oostenrijk uit Venetie heeft Hoogstdezelve 3000 livres aan de armen en 5700 aan de armengestichten aldaar geschonken. De keizerin heeft 2600 fl. voor weldadige einden aangewezen, terwijl de keizer nog 4500 livres ten behoeve van de kunstenaars der Akademie van Venetie beschikbaar gesteld heeft.

— Uit Rome schrijft men van den 24sten October, dat de Paus zijn winterverblijf, het Vatikaan, wederom betrokken had. — De heer *Thiers* was te Rome aangekomen en was ijverig bezig met het bezoeken der oudheden en kunstgalerijen. — De geneesheer *Alertz* uit Aken, die den Paus voor twee jaren van eene gevaarlijke aangezigtsongesteldheid genezen had, was op hernieuwde uitnoodiging, wederom te Rome gekomen.

— Van de poolsche grenzen wordt in de *Augsburgsche Zeitung* geschreven, onder dagteekening van den 10den October: » Uit Krakau verneemt men, dat de door de beschermende mogendheden genomene maatregelen, om den vrijstaat tegen nieuwe aanvallen eener omrustzoekende partij te beschermen volkomen aan het oogmerk beantwoord hebben. Het is te betreuren dat eenige onvergenoegde en overdrevene lieden in staat kunnen zijn om tot onlusten aanleiding te geven, welke maatregelen ten gevolge hebben, zooals er tegenwoordig te Krakau moeten plaats vinden. De troepen die in last gekregen hebben om van Podgorze naar Krakau te trekken, zullen waarschijnlijk door andere troepen uit meer verwijderde streken aangevuld worden."

— Het dagblad van Odessa spreekt op nieuw tegen de in Zuid-Duitsche bladen vervatte berigten nopens de krijgstoerustingen der Russen op de Zwarte Zee, en voert ten bewijze aan, dat aldaar den 13den dezer ter reede gekomen is een eskader, onder bevel van den schout-bij-nacht *Artinkoff*, bestaande uit twee schepen van 120 en vier van 84 stukken, ten einde de troepen aan wal te zetten, welke, nadat zij bij verschillende werkzaamheden te Sebastopol zijn gebezigd geworden, *thans hunne winterkwartieren gaan betrekken*. Naar men uit Petersburg verneemt zou de keizer naar het zuiden van Rusland vertrokken zijn en te Odessa verwacht worden, waar hij de vloot van de Zwarte Zee zou in oogenschouw nemen.

— Een schrijven uit Konstantinopel van den 12den October houdt het volgende: De russische gezant *von Buteniеf* schijnt hier reeds weder een deel van het, tijdens de heer *von Ruchman* zich hier alleen bevond, ten voordeele van Engeland verloren terrein herwonnen te hebben. Hij is in gedurige conferentien met de ministers der Porte. Intusschen is hij niet in alles gelukkig. Onlangs gaf hij het verlangen te kennen, dat de bij het leger van den Taurus aangestelde voormalige poolsche generaal *Chrzanowski* uit de turksche dienst werd ontslagen, daar hij als russisch onderdaan zonder 's keizers bewilliging in geen vreemde dienst mogt treden. De Porte antwoordde: Dat aangezien Rusland *Chrzanowski* had gebannen hetzelve wel geen regt meer op hem had, en daar kundige en kloeke officieren, gelijk *Chrzanowski*, het turksche leger zeer te stade kwamen, zoo zag men de billijkheid van de gemaakte vordering niet in. De heer *Butinief* zou geantwoord hebben, dat wanneer aan zijne vordering niet voldaan werd, hij de verwijdering van al de pruissische officieren in russische dienst zou bewerken; want het moest van groot gewigt beschouwd worden, dat de Porte, die door naauwe vriendschapsbanden aan Rusland was verbonden, in haar leger iemand met een hoogen rang bekleedde, wiens vijandelijke gezindheid jegens Rusland openbaar bekend was. Het vertrek der pruissische officieren zou voor de Porte een wezenlijk verlies zijn, doch zij schijnt aan de verwezenlijking der bedreiging niet te gelooven. Intusschen vernemen ik op het oogenblik dat reeds eenige pruissische officieren hun ontslag gevraagd hebben.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 8den November.

Uit 's Hage schrijft men ons van gisteren:

» Gisterenavond werd de voorstelling van de uitmuntende opera *Anna de Boleyn*, in den Koninklijken Franschen Schouwburg alhier, vereerd met de hooge tegenwoordigheid van H. K. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* en Hoogstdezelfs twee jongste zonen. Ten gevolge van het droevig sterfgeval, dat ten vorigen jare het Koninklijke Gezin en de geheele natie heeft getroffen, had men sinds lang het genoegen niet mogen hebben, H. K. K. H. in den schouwburg te zien. H. K. K. H. en de jonge Prinsen werden door het talrijk publiek, dat zich in den schouwburg bevond, hartelijk begroet."

— Vrijdag morgen is Z. K. H. de Erfprins *van Oranje* uit deze residentie naar Stuttgardt vertrokken, vergezeld van den generaal-majoor *Bugelaer*, terwijl hoogstdezelfs adjudant, de majoor *Hazebomme*, den prins vooruitgereisd is.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal zal zich achtervolgens hebben bezig te houden (immers voor zoo verre er thans daartoe strekkende voordragten aan dezelve zijn aangeboden) met: 1°. het ontwerp tot vaststelling eener suppletoire begrooting voor 1838; 2°. dat tot vaststelling der staats-uitgaven voor 1839; 3°. dat tot bepaling der middelen, om die uitgaven te bestrijden; 4°. dat betrekkelijk den aankoop en de aflossing van schuld in 1839; 5° dat tot vaststelling der buitengewone uitgaven voor 1839 en de middelen om daarin te voorzien; 6°. dat nopens de ligting der nationale militie voor 1839; 7°. dat tot verlenging der zoogenaamde woelingswet; 8°. dat ten aanzien der salarissen van praktizijns, enz. Waarschijnlijk is het, dat in het tweede gedeelte der zitting nog andere ontwerpen van wet aan de kamer zullen worden aangeboden.

— Men verneemt, dat het Z. M. behaagd heeft, bij een dezer dagen genomen besluit, den heer Mr. *A. J. L. Stratenus* en zijne wettige afstammelingen, zoo mannelijke als vrouwelijke, te verheffen in den Nederlandschen adelstand.

— De Groninger hoogleeraar *A. A. Sebastian* is benoemd tot correspondent der eerste klasse van het koninklijk Nederlandsch Instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten te Amsterdam.

— Ll. donderdag is te 's Hage gehouden een vrienden-maaltijd, welke aan den Heer Staatsraad *Carbasius* was aangeboden, in zijne betrekking van oud-president in het voormalig hoog geregtshof, door de laatstelijk met Zijn Hoog Ed. Gestr. zitting gehad hebbende leden van dat hof, in deszelfs derde civiele kamer. Deze bestond uit de heeren *Ardesch*, *F. Beelaerts van Blokland*, *Gevers*, *Huygens*, *Baumhauer*, *Diert van Melissant*, *Lichtenvelt* en *de Fremery*, benevens den advokaat-generaal *Junius van Hemert* en den griffier *Brondgeest*. In naam derzelve bragt de voormelde Heer *Beelaerts van Blokland*, als daartoe door hun ed. uitgenoodigd, aan genoemden heer staatsraad in buitengewone dienst, oud-president, een hoogstbelangwekkende toast toe, waarin hij den eerwaardigen grijsaard de hulde der vriendschap, hoogachting en dankbaarheid van de aanwezenden toebragt en onder anderen zeide: Wij gevoelen dit aan ons zelven verschuldigd te zijn, wij die met geluk, onder uwe geleide, onder uwe voorlichting en onder het bestuur onzer gemeenschappelijke werkzaamheden, in het thans (na een bijna achten twintigjarig bestaan) ontbonden hooggeregtshof, gedurende zoo vele jaren, onze regterlijke ambtsbezigheden hebben uitgeoefend. Wij zullen ons dien tijd, met genoegen en erkentelijkheid blijven herinneren, en U daarbij steeds voor de oogen stellen als een voorbeeld van onvermoeide arbeidzaamheid, van voorzigtigheid, van doorzigt en van eene, op waarachtige kennis en ondervinding gegronde bedeeling des regts, in de bijna ontelbare zaken van allerlei aard aan uwe en onze beslissing onderworpen. » Terwijl voorts de spreker betuigde dat daar de verdienstelijke hoogbejaarde man, na zoo vele jaren voor de belangen van het regt in Nederland bestеed te hebben, thans de rust des levens boven een nieuw op te zetten arbeid verkoos, men hem deze rust niet misgunnen mogt.

Op deze ontboezeming betuigde de Heer Oud-president Staatsraad *Carbasius* zijne dankbaarheid met de meest gepaste uitdrukkingen, die zoo wel van 's mans volle geestkracht, als van de gevoeligheid van zijn hart, het ondubbelzinnigst bewijs opleverden.

— Men verneemt dat op heden op nieuw de kommissie wegens de onteigening voor den spoorweg op Haarlem hare zitting zal hervatten en dat in dezelve als ingenieur is benoemd de heer *van der Kun*, ingenieur van den waterstaat, bij welken de werken van den spoorweg van Amsterdam op Haarlem, dezelfde welke onlangs namens den kommissaris des konings *B. H. van Goudriaan*, de werken des spoorwegs op Haarlem heeft geinspecteerd, en zoo als wij vernemen zoo over derzelver voortgang als deugdelijkheid zijne volkomene tevredenheid betuigd.

— Het heeft Z. M. den koning behaagd, om aan den heer *F. A. W. Miquel*, Med. Dr. en Lector te Rotterdam, die zich in de kruidkunde met den meesten ijver en met dat gelukkig gevolg beoefend wordt, dat wij van denzelven reeds verscheidene zoo hier als buiten 's lands geachte werken over die wetenschap, als een blijk van bijzondere onderscheiding een werk de *flora van Java en naburige eilanden*, als de *Rumphia*, welke werken van den Leidschen hoogleeraar *Blume*, te vereeren. Behalve aan sommige inlandsche instellingen, zoo hier als buiten 's lands, en eenige bijzondere geleerden, welke zich door het verrijken van 's rijks herbarium te Leiden zeer verdienstelijk hebben gemaakt, is insgelijks eene onderscheiding ook aan den hoogegeleerden heer *Reinwardt*, alsmede aan den heer *Junghuhn*, welke tegenwoordig met de hoogste ijver de kruidkundige nasporingen op Java voortzet, te beurt gevallen, aan elk van welke, op last Zijner Majesteit, een exemplaar der *Rumphia* ten geschenke is uitgereikt geworden.

— Naar men verneemt is er eene inteekening geopend op eenen gedenkpenning ter herinnering aan den ramp van Woerden, op den 23sten November 1813, welke den 23sten dezer op derzelver vijf en twintigste verjaren godsdienstig zal herdacht worden. De penning zal gegraveerd worden door den heer *van der Kellen*, graveur aan 's Rijks munt te Utrecht; op de voorzijde ziet men een treurwilg, die met zijne nederhangende takken het wapen der stad Woerden, hetwelk gedeeltelijk door een rouwfloers bedekt is, overschaduwt; verder eenige krijgswapenen. In de afsnede leest men: *Woerden* 23 *November* 1813. Op de keerzijde, een cipressenkrans, waarin deze woorden: *XXV Jaarkring der ramp. Godsdienstig herdacht.* 23 *November* 1838. De prijs voor ieder exemplaar is in zilver *f* 4, in brons *f* 1.50. Tot inteekening gelooven wij, dat aan het depot van 's Rijks medailles de gelegenheid is opengesteld. — Ook zijn wij van goederhand onderrigt, dat de gedenkpenning, welke door denzelfden met roem bekenden graveur, bij gelegenheid der 25jarige regering van *Willem I*, bewerkt wordt, reeds vrij ver gevorderd is; hetzelfde geldt de door den heer *Schouburg* op de invoering der nieuwe wetgeving vervaardigd wordende medaille. Eindelijk nog zoude de heer *van der Kellen* reeds bedacht zijn op de bewerking eener medaille, bij gelegenheid des huwelijks van den Erfprins *van Oranje*.

— Onlangs werd de Hervormde gemeente de Bildt tot Christelijke feestviering gestemd, door de doopsbediening van een volwassen jongeling en jonge dochter. Beide van heidensche afkomst, hadden zij hunne opvoeding te danken aan de liefderijke verzorging van Z. Exc. baron *van der Capellen*, oud gouverneur-generaal van Neerlands-Indie en zijne hooge welgeb. gemalin, baronnesse *van der Capellen* geboren *Tuyl van Serooskerken*. Het onderwijs in de Christelijke leer ontvingen zij, behalve van den tegenwoordigen leeraar aan de Bildt, Ds. *C. Speelman*, ook van den WelEerw. heer *J. A. Koenen*, thans pred. te Doorn. Deze plegtigheid werd bestuurd naar aanleiding van Matth. XXVIII 19 *a*, waarbij de gemeente op de wijsheid en liefde des Verbonds, in de instelling van den H. Doop werd opmerkzaam gemaakt.

— In de *Javasche Courant* van 30sten Junij tot den 4den Julij, bij ons ontvangen, vindt men, onder dagteekening uit Cheribon, van den 9den Junij, een, door Z. Exc. den gouverneur-generaal van Neerlands Indie vastgesteld, reglement voor de schutterijen op Java. Volgens hetzelve zullen schutterijen in alle hoofdplaatsen van residentien op het eiland worden zamengesteld, en bestaan uit 1°. alle europeanen of daarmede gelijk staande personen en derzelver afstammelingen, die hun 16de jaar bereikt hebben en hun 40ste jaar nog niet zijn ingetreden; 2°. alle vrijgegeven Slaven, Maleijers, Moren, Bengalezen, Boeginezen en derzelver afstammelingen die hun 16de jaar zijn ingetreden en hun 40ste jaar nog niet hebben bereikt; voor zoo ver daaromtrent niet afzonderlijk is of zal worden beschikt.

Ter gelegenheid van de mededeeling, door de *Staats-Courant* gedaan, dat van wege Z. M. voor Z. K. H. den Erfprins *van Oranje* op eene plegtige wijze de hand gevraagd is van H. K. H. *Sophie Frederike Mathilde*, dochter van Z. M. den Koning van Wurtemberg, zullen onze lezers niet ongaarne het volgende vernemen, omtrent eene Vorstelijke familie, waarmede het Koninklijk huis staat vermaagschapt te worden, alsmede eene statistieke opgaven omtrent het Koningrijk Wurtemberg.

Het Koninklijk Wurtembergsche huis is der Augsburgsche confessie toegedaan, zoo als ook het meerderdeel der onderdanen Luthersch is. De tegenwoordige Koning is *Wilhelm Friedrich Karl*, geboren den 27 Sept. 1781, volgde zijnen vader Koning *Friederich* in de regering op den 30 Oct. 1816. In een eerste huwelijk getrouwd met de zuster van Keizer *Nikolaas*, de Russische grootvorstin *Katharina Paulowna*, den 26 Januarij 1816, welke drie jaren daarna kwam te overlijden, zijn uit dit huwelijk voortgesproten en nog in leven, twee princessen, namelijk:

1) Prinses *Marie Frederike Charlotte*, geboren den 30 October 1816.

2) Prinses *Sophie Frederike Mathilde*, geboren den 17 Junij 1818, dus 16 maanden jonger dan Z. K. H. *Willem Frederik Paul Alexander Lodewijk*, Erfprins *van Oranje*.

Koning *Wilhelm I van Wurtemberg* hertrouwde den 15 April 1820 met de thans levende Koningin *Pauline Therese Louise*, dochter van hertog *Ludwig Friedrich Alexander* van Wurtemberg, zijne volle nicht, uit welk huwelijk gesproten zijn, behalve den kroonprins *Karel Friedrich Alexander*, thans den ouderdom van 15 jaar bereikt hebbende, ook de prinses *Catharine Frederike Charlotte*, geb. 24 Aug. 1821, en de prinses *Auguste Wilhelmine Henriette*, geb. 4 Oct. 1826.

Ook door 's Konings broeder, prins *Paul*, is het Wurtembergsche huis vermaagtschapt aan het Russische Keizershuis, terwijl des Konings zuster, prinses *Catharina*, gehuwd is met *Jérome de Montfort*, jongsten broeder van *Napoleon*.

De regeringsvorm is vertegenwoordigend, met twee Kamers, zijnde de Tweede Kamer deels zamengesteld uit leden, door de voornaamste steden en landschappen gekozen, deels uit leden van de ridderschap, uit de generaal superintendenten der Luthersche kerk, den bisschop der R. kerk, een deken van het dom-kapittel en den kanselier der Universiteit.

De bevolking zal 1,600,000 zielen bedragen. In 1838 bedroeg het contingent voor het Duitsche bondsleger nagenoeg 16,000 man. — Onder de voortbrengselen behooren wijn, kirschwasser en cider, ook hout, dat met de houtvlotten naar Holland komt afzakken. Veel zout, ijzer, linnen, ook damast en katoenen stoffen worden van Wurtemberg uitgevoerd. Met één woord: landbouw, veeteelt, houtveiling, mijnwerk, fabrijken en trafijken, zoowel als handel bloeijen in dat rijk.

— De leden van de belgische kamers zijn tegen den 13den dezer voor de opening der zitting bijeengeroepen. Vorst *Leopold*, die tegen heden van Parijs teruggewacht wordt, zal zelf de aanspraak doen.

— Ter Antwerpsche beurs van ll. Zaturdag werden genoteerd: Belg. 101% 0. Met. 107; Sp. Ardoin 18%; Differed. 5 drie achtste; Rott. L. 101½; Certif. te Antw. 100%; Wissel op Amst. ½ pCt. verl. pap. en kont.; op Rott. ½ pCt. verl. pap. ⅝ pCt. kont.

De Londensche berigten over Belgie tot den 2den dezer melden, dat het gouvernement dien morgen depeches van lord *Ponsomby* uit Konstantinopel van den 10den October ontvangen had, alsmede van de engelsche zaakgelastigden te St. Petersburg en in Persie.

— De graaf *van Woronzow*, gouverneur-generaal van Nieuw-Rusland, was den vorigen dag met zijn gevolg te Londen aangekomen.

— Men gelooft te Londen vrij algemeen, dat het parlement tegen den 4den December aanstaande, zonder verdere prorogatie, zou bijeengeroepen worden.

— Eene deputatie kooplieden uit de steden Londen, Liverpool, Manchester, Glascou en Belfort had een gehoor bij lord *Palmerston* gehad, om zich te beklagen over de fransche blokade van de havens van Mexiko, die aan den britschen handel groot nadeel toebragt. De minister had beloofd geene moeite te zullen sparen, om de herstelling der handelsbetrekkingen te bevorderen.

— De londensche bladen onderhouden hunne lezers nog over de zaken van Indie en trachten dezelve gerustheid in te boezemen omtrent den staat der zaken aldaar.

— De minister van binnenlandsche zaken, lord *Russell*, had zijne echtgenoote in den ouderdom van slechts 31 jaren, aan de gevolgen harer jongste bevalling, verloren.

— Op den Londensche beurs van den 2den stonden de 3 pCt. gec. 93¼,⅞; Ned. 2½ pCt. 53¾,⅞; Sp. Ardoin 17 drie achtste. De operatien in de vreemde fondsen waren over het algemeen flaauw geweest.

BETOOG DAT *NAPOLEON* NOOIT BESTAAN HEEFT.

Een karaktertrek van den heerschende tijdgeest is dezen om in navolging van de philosophen der Fransche revolutie van 1789, alles wat door tijd, door overlevering en door geschiedenis aan onze zeden iets eigenaardigs, aan onze denkwijze eene bepaalde rigting, aan onze gevoelens ten zekeren gids verstrekte, bij den doorgang van dit leven naar een beter vaderland, te verguizen, te bespotten, of als dwalingen en vooroordeelen voor te stellen, en al wat heilig of eerbiedwaardig was voor te stellen als dwaasheden, die geenen anderen wezenlijken oorsprong hadden, dan de luim of de verbeeldingskracht van een vroeger levend geslacht. Wat de zoogenaamde wijsgeren der XVIIde eeuw reeds aanvingen, te betwijfelen of als twijfelachtig voor te stellen, dat werd bij het einde der XVIII eeuw, reeds als uitgemaakte waarheid vastgesteld en verkondigd: de Christelijke Godsdienst was eene mythe, ontleend aan de goden- en fabelleer van Egyptenaar en Griek; en wat *Dupuis* voorstelde als eene zinnelijke voorstelling der zon en starrebeelden; dat schenen de mijmeringen van *Volney* bij de bouwvallen van Palmyre, nog te verduidelijken. Het kwade zaad werd in ruime mate rondgestrooid; en de voorvallen van de omwenteling en de loszinnigheid der opgevolgde geslachten, niet meer van het hof, maar van de geheele Natie, mogen getuigenis dragen, hoe welig het onkruid opgroeide, en het weinige goede, dat ontkiemde, geheel en al verstikte. Men moet eenen magtigen vijand met zijne eigene wapenen slaan, dan wordt hij meestal het ligst getroffen; en de kwetsure treft des te beter doel. — Dat heeft men in den tegenwoordigen tijd ook begrepen. Er zijn wel is waar onderscheidene wijsgeerige betoogen in het licht verschenen, tot wederlegging der stellingen van Volney en Dupuis; zelfs hier te lande zag eene bekroonde verhandeling van den te vroeg gestorvenen hoogleeraar van Beeck Calkoen het licht; maar het niet algemeen verkrijgbaar stellen van die werken, door daarvan geene goedkoope, voor iederen minvermogenden onkostbare uitgave te leveren, deed het doel missen; omdat de werken der philosophen die alles loochenden, voor spotprijzen verkocht, een ieder in handen gegeven werden; terwijl het tegengif noch zoo verkrijgbaar, noch zoo algemeen bekend werd. Maar nu onlangs kwam er een vlugschrift in Frankrijks hoofdstad in het licht, om het gevaarlijk, het verkeerde en het ongegronde der stelsels van Dupuis en Volney te betoogen, niet door ernstige wederlegging, maar door het openlijk loochenen van eene door het levendgeslacht gekende daadzaak; en de schrijver koos daartoe bij proeve het betoog, dat Napoleon *nooit bestaan heeft*. Die *grove dwaling*, als of die veldheer ooit geleefd hadde,

anders dan in de droombeelden van fabeldichters; wordt betoogd, uit tien hoofdwaarheden; die alle zoo absoluut en toch zoo juist gesteld zijn, dat men zijns ondanks erkennen moet, dat indien het hier met een persoon gold, dien wij met onze oogen gezien, met onze ooren gehoord, met onze handen betast hadden, men zoude kunnen toestemmen, naar de sluitreden van DUPUIS en VOLNEY, NAPOLEON heeft nooit bestaan; hij is het beeld der zon, en de voorstelling zijner lotgevallen, is niet anders dan eene nieuwe inkleeding van den bekenden loop der zon, zooals de dichters der oudheid ons dien mededeelen. Dat vlugschrift werd in het Hoogduitsch uitgegeven, en schijnt gerigt te zijn tegen STRAUSS, die beweerd heeft, dat de door de Christenheid erkende Verlosser der verdoolde menschheid, JEZUS, nooit bestaan heeft. Die vertaler (WITZ) verzekert dat thans een betoog staat uitgegeven te worden, dat diezelfde STRAUSS *nooit bestaan heeft*. — Dit hoogst merkwaardig vlugschrift, dat bij deszelfs verschijning in Parijs veel geruchts maakte, werd dezer dagen op eene alleszins gelukkige wijze in onze taal overgebragt naar de Hoogduitsche uitgave, door W. VAN TUERENHOUT, advokaat, en ter perse gelegd bij den boekhandelaar VAN DUNGEN te *Grave*. De hooge gewigtigheid van het onderwerp, en de verdienstelijkheid van den arbeid des Nederlandschen Vertalers, hebben de Redactie van dit Dagblad genoopt, om daarop de bijzondere aandacht van het meerderdeel onzer landgenooten te vestigen; opdat uit het leeren kennen van de aangevoerde drogredenen, den glimp van waarheid, die over het betoog verspreid is, de nadenkende Christen de toepassing moge maken, wat er zij van die voorgevens, waardoor met de taal van overtuiging, DUPUIS en VOLNEY de gemoedsrust van velen hebben verstoord.

HOLLANDSCHE SCHOUWBURG.

De Tooneelisten onder de Directie van L. T. J. ROSENVELDT, oud Lid en Eerste Komiek van den Koninklijken Schouwburg, zullen de eer hebben tot opening van het Tooneel te Vertoonen, op *Woensdag* den 7. *November* 1838. DE HOFNAR VAN DEN PRINS, Blijspel met Zang (*Vaudeville*) in twee bedrijven, naar het Fransch, nooit alhier vertoond.

Tusschen het Voor- en Nastuk zal door Mejufvrouw DE BESTEN gezongen worden eene Aria uit het Zangspel *de Exter en de Dienstmaagd*. Na hetzelve: DE EERSTE BRUIDSDAG, Blijspel in twee bedrijven, naar het Engelsch, door M. BOELEN.

Aanvang ten half zeven ure. Verwacht op Zaturdag den 10. November de *tweede* Voorstelling. De Plaatsen kunnen besproken worden op den Speeldag, van 's morgens *tien* tot 's namiddags *twee* ure, mits betalende *tien* Cents Entrée voor elke Plaats.

. Bij K. LION, Splitter der Koninklijke Loterij te *Steenbergen*, alwaar in vorige Loterijen onderscheidene hooge Prijzen zijn getrokken, is thans in de 175ste Loterij en de tweede klasse op N°. 8373 getrokken de kapitale prijs van *f* 20,000, en in de thans trekkende vijfde klasse 23ste Lijst op N°. 7068 een prijs van *f* 10,000 en op N°. 8386 op de 8ste lijst eene premie van *f* 2000 en op N°. 8371 op de 9de Lijst een Premie van *f* 400.

En zijn thans bij hem voor de vierde en laatste week te bekomen HEELE en GEDEELTEN van LOTEN.

Steenbergen, 2 November 1838.

VERKOOPING

VAN

MEUBILAIRE

GOEDEREN.

Op *Dingsdag* den 13. November 1838 en volgende dagen, aanvangende 's voormiddags om tien ure, zal, GIJSBERT VAN DEN ENDEN, Griffier van het Kanton-Geregt te *Breda* en aldaar woonachtig, ter requisitie van de Beneficiaire Erfgenamen van wijlen den Heer JAN VAN DEN BROEK, in leven Logementhouder en Vleeschhouwer te *Breda*, in het Logement *Les Pays-Bas*, onder den Toren, te *Breda*, overgaan tot den verkoop van eenen

AANZIENELIJKEN INBOEDEL

bestaande in: Kabinet, Tafels, Secretaires, Ledekanten en andere Meubels, verscheidene Bedden met hun toebehooren, als: Matrassen, Peluwen, Kussens, Lakens en Dekens, zeer schoone Spiegels en Glaswerk, zilveren Soeplepel en vier-en-twintig Lepels en Vorken, Porselein en Aardewerk, een aantal zeer goede Tafels en Stoelen, schoone Kagchels en Vuurhaarden, veel soorten van Keukengerijf, een aantal Slagters- en Kaarsenmakers Gereedschappen en andere voorwerpen, welke ten voornoemden dage op de Verkooping zullen worden aangeboden.

Alle de voormelde Goederen zullen den dag voor de Verkooping op de gewone uren kunnen worden gezien.

Zegt het Voort.

. Omtrent drie weken geleden, is in een Koffijhuis binnen deze stad achtergebleven eene Blaauwe LAKENDE HEEREN-MANTEL; de Eigenaar kan denzelven tegen betaling dezer Advertentie terug bekomen. Adres bij de Uitgever dezer.

BREDA, den 5. November 1838.

. TEN BRINK EN DE VRIES, te *Amsterdam*, geven uit en hebben aan hunne Correspondenten verzonden:

I. *Verhandeling over den Titel des Burgerlijken Wetboeks, die het Regt van Retentie*, als onderwerp, cum notis ... Wetgeving, door Mr. B. A. VAN HOUTEN, in groot 8vo. ... *f* 4.90.

II. *De Nederlandsche Burgerlijke Wetgeving, door denzelfden*, 2 Deelen in groot 8vo. ... *f* 20.00.

. Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende WERKEN verkrijgbaar:

Soulié, l'homme de lettres, 3 vol.
De Kock (Paul), Moustache, 4 vol.
——— Moeurs parisiennes, 4 vol.
——— Un tourlouron, 4 vol.
Lamartine, La chute d'un ange, 2 vol.
——— Idem en 1 vol.
Sand, La dernière Aldini, 1 vol.
——— Les maîtres mosaïstes, 1 vol.
——— L'Uscoque, 1 vol.
De Custine, L'Espagne sous Ferdinand VII, 4 vol.
Chateaubriand, Congrès de Vérone, 2 vol.
Masson, Souvenir d'un enfant du peuple, 2 vol.
——— Les Romans de la famille; Albertine, 2 vol.
——— Ne touchez pas à la Reine.
Liedts (L.), Après le Couvre-feu, 2 vol.
Mémoires secrets de 1770 à 1830, par M. le Comte d'Allonville, ...
Mémoires tirés des papiers d'un homme d'état, tome 11 même, 2 vol.
David, Le dernier marquis, 2 vol.
Love, par l'auteur de *Tryvelian*, de *Godolphin*, etc., 2 vol.
Masson (Michel), Eugène Auguste.
Pastoret (De), Claire catalanzi ou la corse en 1736, 2 vol.
Moneuse, Régina, 2 vol.
Bodin, Sténia, 2 vol.
Eug. Sue, Latreaumont, 2 vol.
Viel Castel, Une Duchesse, 2 vol.
Brisset, Le génie d'une femme, 2 vol.
Laitia de Laval, Le comte de Notsa, 2 vol.
Bignon, Histoire de France, 4 vol.
Trollope, Vienne et les Autrichiens, 3 vol.
Karr, Hyndley, 2 vol.
Dumas, Pauline, 1 vol.
——— Capitaine Paul, 1 vol.
Doverston, 2 vol.
Le Bouquet de mariage, 2 vol.
Les nuits de Berlin, 2 vol.
Brot, Seule au monde, 2 vol.
Le Boudoir et la mansarde, 2 vol.
Bulwer, Alice, 2 vol.
Luchet, Frère et soeur, 2 vol.
Mademoiselle De Verdun, 2 vol.
Victor Hugo, Les voix intérieures.
Anna Marie, Les ...
Jules de Saint-Félix, Vierges et Courtisanes, 2 vol.
——— Madame la Duchesse de Bourgogne.
——— Mademoiselle de Marignan, 1 vol.
Charles Didier, Une année en Espagne, 2 vol.
——— Chavornay, 2 vol.
——— Le Chevalier Robert, 2 vol.
Lamothe-Langer, Bonaparte et le Doge, 2 vol.
Jacob, La soeur du maugrabin, histoire du temps de Henri IV, 2 vol.
Léon Gozlan, ...
Balzac, César Birotteau, 2 vol.
Jules ...
Addison, ...
Marryat, ...
——— Pierre Simple, 2 vol.
——— Japhet à la Recherche d'un Père, 2 vol.
——— Monsieur le Midshipman Aisé, 2 vol.
——— Rattlin le Marin, 2 vol.
——— King's Own, ou il est au Roi, 2 vol.
——— Caïn le Pirate, 2 vol.
——— Newton Forster, ou la Marine marchande, 2 vol.
——— Frank Mildmay, ...
——— Snarley Yow, ou le chien diable, 2 vol.
——— Le Pacha à mille et une queues, 2 vol.
——— Le vieux Commodore, 2 vol.
——— Ardent throughthon, 2 vol.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.